

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет
Кафедра внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології і алергології
імені академіка Л.Т. Малої
Навчальний рік – 2022-2023 .

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОГО КОМПОНЕНТУ
«Хвороби цивілізації в педіатричному віці»

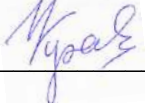
Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти - очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 228 «Педіатрія»

Освітньо-професійна програма «Педіатрія» другого (магістерського) рівня
вищої освіти
4 курс

<p>Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології і алергології імені академіка Л.Т. Малої</p> <p>Протокол від “27” серпня 2021 р. № 28</p> <p>Завідувач кафедри</p> <p> професор Кравчун П.Г</p>	<p>Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем професійної підготовки терапевтичного профілю</p> <p>Протокол від “31” серпня 2021р. № 1</p> <p>Голова</p> <p> професор Кравчун П.Г</p>
---	--

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

Кравчун П.Г., завідувач кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, доктор медичних наук, професор.

Борзова О.Ю., доцент кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, кандидат медичних наук, доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Кравчун Павло Григорович, завйдувач кафедри, доктор медичних наук, професор; професійні інтереси - терапія, кардіологія, клінічна імунологія, алергологія

Шелест Олексій Миколайович, професор кафедри, доктор медичних наук, професор; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Кожин Михайло Іванович, професор кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Борзова Олена Юріївна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Залюбовська Олена Іллівна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Добровольська Інна Миколаївна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Крапівко Світлана Олександрівна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Телефон - 7255789

Контактний E-mail кафедри intmed2@ukr.net

Консультації Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем

Локація: аудиторія та навчальні кімнати кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малоїна базі КНП «Міська клінічна лікарня №27» ХМР (вул. Пушкінська, 41).

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Хвороби цивілізації в педіатричному віці» для здобувачів освіти 4 курсу III медичного факультету складений відповідно до освітньо-професійної програми «Педіатрія»

Опис навчальної дисципліни. Навчальна вибіркова дисципліна «Хвороби цивілізації в педіатричному віці» для студентів 4 курсу передбачає вивчення основних хвороб, виникнення яких пов'язане з впливом на людський організм антропогенно-зміненого середовища в умовах стрімкого зростання науково-технічного прогресу, методів їх профілактики, діагностики та особливостей лікування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Хвороби цивілізації в педіатричному віці» є вивчення умов виникнення захворювань які пов'язані з впливом на людський організм антропогенно-зміненого середовища, методів діагностики, лікування та їх профілактики.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: анатомія людини, фізіологія людини, патоморфологія, патофізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія.

Кореквізити: кардіологія, пульмонологія, ендокринологія, алергологія, імунологія.

Сторінка дисципліни в системі Moodle -

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=1690>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Хвороби цивілізації в педіатричному віці» є здобуття знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з діагностики, лікування та профілактики захворювань виникнення та розвиток яких тісно пов'язані зі зростанням науково-технічного прогресу та обумовленими цим змінами навколишнього середовища і є необхідними у професійній діяльності лікаря та які встановлені на основі освітньо-професійної програми.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування навичок вирішення професійних завдань в відповідності з видами професійної діяльності (профілактичної, діагностичної, лікувальної, реабілітаційної);
- формування навичок проведення повного обсягу діагностичних і лікувальних заходів відповідно до клінічних протоколів ведення хворих на амбулаторному і госпітальному етапах;
- розвиток навичок опитування і клінічного обстеження пацієнтів, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження органів і систем;
- формування навичок постановки, обґрунтування і формулювання діагнозу, складання плану обстеження пацієнтів, визначення тактики їх ведення;
- формування навичок оформлення історії хвороби з викладенням у ній всіх основних розділів, обґрунтування клінічного діагнозу, плану обстеження і лікування, ведення щоденників і оформлення епікризів.

1.3.1 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

- *інтегральна:* Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- *загальні:*

1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
3. Здатність до здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації
4. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
11. Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо

- *спеціальні (фахові, предметні):*

1. Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання
2. Навички збирання інформації про пацієнта
3. Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
4. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
5. Здатність до діагностування невідкладних станів
6. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
7. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги
8. Навички надання екстреної медичної допомоги
9. Навички виконання медичних маніпуляцій
10. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
11. Здатність до визначення лікувального харчування при лікуванні захворювань
12. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
13. Здатність до визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

14. Здатність до проведення експертизи працездатності
15. Здатність до ведення медичної документації
16. Здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації
17. Здатність до проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8 – визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій

ПРН 16 – оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Емпатія - здатність зрозуміти, що відбувається з іншими людьми (поставити себе на місце інших).
- Асертивність - здатність висловлювати власні думки та думки на основі поваги та захисту своїх прав.
- Повага - здатність терпіти людей, їхні думки, їх думки та їхні вчинки, навіть якщо ці думки, думки тощо не є спільними.
- Активне слухання - здатність уважно слухати інших людей, показуючи їм, що їх слухають.
- Переговори - здатність вести переговори з іншими людьми про різні інтереси чи конкретні вигоди, так що передбачається, що всі учасники переговорів виграють.
- Комунікативні та виразні навички - здатність спілкуватися та висловлювати свої почуття стосовно певних ситуацій. Крім того, спілкування також включає здатність слухати інших людей, вмюючи налагоджувати задовільні розмови.
- Розуміння - здатність розуміти соціальні та особисті ситуації та наполегливо реагувати на них.
- Самоконтроль - здатність розуміти та інтерпретувати приватні почуття та реагувати на них, контролюючи власні імпульси.

- Вирішення конфліктів - здатність розуміти реальність конфлікту та шукати альтернативи для його вирішення, рятуючись від агресивності. Хорошим способом вирішення конфлікту можуть бути переговори

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин - 45	Спеціальність: 228 «Педіатрія» Спеціалізація: «Педіатрія»	Рік підготовки:	
		4	
		Семестр	
		7	8
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи студента – 25	Освітній ступень: магістр медицини ОПП «Педіатрія»	Лекції	
		0 год.	0 год.
		Практичні	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		25 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.3 Практичні заняття

	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Тема 1. Проблема «хвороб цивілізації» в 21 столітті	5	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, курація пацієнтів, ділова, роль-ова, імітацій-на гра, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод «Мозковий штурм», спаринг-партнерство (навчання в парах), стандартизовані й пацієнт,	Усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати; доповідь <u>Підсумковий контроль:</u> залік
2	Тема 2. Ожиріння	5		
3	Тема 3. Цукровий діабет	5		
4	Тема 4. Алергічні захворювання	5		

			використання манекенів високого рівня, самостійна робота; письмові творчі роботи, творчі завдання; індивідуальні завдання; Онлайн консультування. <i><u>Підсумковий контроль:</u></i> залік	
Всього годин практичних занять		20		

2.2.5. Самостійна робота

№ заняття	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Аутоімунні захворювання	4	віртуальна консультація	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь <i><u>Підсумковий контроль:</u></i> залік
2	Гіперліпідемії. Атеросклероз	4		
3	Хвороби серцево-судинної системи	5		
4	Хвороби дихальної системи	4		
5	Хвороби травневої системи	4		
6	Хвороби опорно-рухового апарату	4		
Всього годин самостійної роботи		25		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість

	яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

3.4. Індивідуальні завдання

Здобувачі освіти можуть отримати додаткові бали за індивідуальні завдання, а саме доповідь на клінічних конференціях бази кафедри (2 бали), доповідь реферату на практичному занятті (1 бал), доповідь історії хвороби хворого на практичному занятті (2 бали), написання тез, статей (5 балів), участь у олімпіадах та конференціях (5 балів)

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значущості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем освіти на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

3.5. Правила оскарження оцінки

У випадку, коли здобувач освіти не згодний з поставленою йому оцінкою, він повідомляє про це викладача. Повторне опитування проводиться комісією в складі завідуючого кафедрою, завуча кафедри та викладача, який вів практичні заняття в групі. Після додаткового опитування комісія повідомляє студента про отриману їм остаточну оцінку.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачам освіти необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, маску, рукавички, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри здобувачі освіти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Використання електронних гаджетів допускається в ході практичних занять, лекцій та не допускається при проведенні всіх видів контролю.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Для успішного складання дисципліни здобувачі освіти повинні проявляти активність під час практичних занять, виконати необхідний мінімуму навчальної роботи, виконувати індивідуальні завдання.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика кафедри у відношенні академічної доброчесності базується на нормативній базі з питань академічної доброчесності України та ХНМУ, якими є Закон України «Про вищу освіту», стаття 42, рекомендації Національного агентства із забезпечення якості освіти, Наказ № 305 від 27.08.2019 р. щодо організації освітнього процесу в ХНМУ, Наказ № 165 від 02.07.2020 про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ, Кодекс академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність, Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ. Вона спрямована на попередження та усунення випадків академічного шахрайства, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Внутрішні хвороби: підручник: у 2 ч. Ч. 1. Розділи 1—8 / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 680 с.
2. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Свінціцький А.С., ГаєвськіП.. Практична Медицина2018—1632 с
3. Діагностика, лікування та профілактика основних кардіологічних захворювань: навчальний посібник за ред. П.Г.Кравчуна, М.І. Кожина. - Харків, ХНУ ім.В. Н. Каразіна, 2021. - 264с.
4. Діагностика, лікування та профілактика основних хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини: навчальний посібник за ред. П.Г.Кравчуна, М.І. Кожина. - Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2021. - 256 с.

5. Ендокринологія навчальний посібник 4п/ред. Боднар П.М. / Вінниця, Нова Книга, 2016 - 344 с.

Допоміжна

1. Медичні журнали: “Доктор”, “Мистецтво лікування”, “Медицина світу”, “Лікарська справа”, “Ліки України”, “Український кардіологічний журнал”, “Український терапевтичний журнал”, “Український ревматологічний журнал”, “Український медичний часопис”, “ActaMedicaLeopoliensia”, “Science”, “Therapia”.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство охорони здоров'я України - <http://www.moz.gov.ua>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я – <http://www.euro.who.int>
3. Світова федерація українських лікарських асоціацій – <http://sfult.org>
4. Наукова періодика України – <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> – журнали і збірники наукових праць наукових установ і вищих навчальних закладів.
5. PubMedCentral – <http://www.ncbi.nlm.nih.gov> – безкоштовний цифровий архів журналів із біомедичних наук.
6. EuropePubMedCentral – <http://europepmc.org> - Безкоштовний доступ до цифрового архіву повнотекстових, рецензованих наукових публікацій.
7. PLoS – <http://www.plos.org> – наукова база журналів з медицини та біології у відкритому доступі
8. FreeMedicalJournals – <http://www.freemedicaljournals.com> – база даних медичних журналів.
9. FreeBooks4Doctors – <http://www.freebooks4doctors.com> – каталог безкоштовних медичних книжок.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії №1 та неонатології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
ХВОРОБИ ЦИВІЛІЗАЦІЇ В ПЕДІАТРИЧНОМУ ВІСІ

Нормативний чи вибіркового освітній компонент _____ вибіркового _____

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «228 Педіатрія» _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) _____

Першого/другого/третього(бакалаврського/магістерського/освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Курс _____ 4 _____

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
педіатрії №1 та неонатології
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Завідувачка кафедри
професор Гончарь М.О.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем професійної
підготовки педіатричного
профілю
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії
професор Гончарь М.О.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Гончарь Маргарита Олександрівна, завідувачка кафедри педіатрії №1 та неонатології, д.мед.н, професор
2. Чайченко Тетяна Валерівна, доктор медичних наук, професор кафедри педіатрії №1 та неонатології

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Чайченко Тетяна Валерівна – доктор медичних наук, професор кафедри педіатрії №1 та неонатології, спеціалізація «Педіатрія», «Дитяча ендокринологія».

Контактний тел.: +380673675961;

Корпоративна пошта викладача tv.chaichenko@kntmu.edu.ua

Рибка Олена Сергіївна – асистент кафедри педіатрії №1 та неонатології, кандидат медичних наук, спеціалізація «Педіатрія».

Контактний тел.: +380967114752

Корпоративна пошта викладача os.rybka@kntmu.edu.ua

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: система Moodle, ZOOM, Google Meet згідно з розкладом;

Локація заняття проводяться в умовах КНП ХОР ОДКЛ, дистанційно – у системах ZOOM або MOODLE

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Хвороби цивілізації в педіатричному віці» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія», другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 228 «Педіатрія»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Курс «Хвороби цивілізації в педіатричному віці» 4 рік навчання присвячений основним проблемам, що пов'язані із механізмами адаптації до несприятливих факторів антропогеннозміненого середовища в умовах стрімкого зростання науково-технічного прогресу. Особлива увага присвячується особливостям клінічних проявів, ранній діагностиці, своєчасному лікуванню, профілактиці таких захворювань на засадах доказової медицини та з обов'язковим використанням мультидисциплінарного підходу.

Практичні заняття передбачають курацію профільних пацієнтів в обласному дитячому ендокринологічному центрі КНП ХОР «Обласна дитяча клінічна лікарня» згідно з розкладом занять, а також під час індивідуальної роботи з кейсами за окремими темами.

Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів (гайдлайнів) світових фахових товариств.

Курс охоплює основні практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога та дитячого ендокринолога.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соматична та ендокринологічна патологія, яка може виникати у дітей різних вікових груп.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики дитячих хвороб, медичної генетики, фармакології та медичної рецептури, епідеміології та принципів доказової медицини, екстреної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими педіатричного профілю. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 4 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є поглиблення теоретичних знань з питань дитячої соматичної та ендокринологічної патології, удосконалення і засвоєння практичних навичок, сучасних методів діагностики, диференційної діагностики та лікування, набуття професійного рівня готовності майбутніх лікарів-педіатрів до самостійної роботи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Педіатрія» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 228 Педіатрія

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні): навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 - володіти загальними та спеціальними фундаментальними та професійно-орієнтованими знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, необхідними для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 - володіти знаннями щодо психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 - застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 - проводити збір інформації про пацієнта

ПРН 5 - оцінювати результати опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 - встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання

ПРН 7 - визначати характер, принципи лікування захворювань

ПРН 8 - визначати необхідну дієту, режим праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 - визначати тактику ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 - проводити діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги

ПРН 15 - виконувати медичні маніпуляції

ПРН 17 - вміти вести медичну документацію, обробляти державну, соціальну та медичну інформацію

ПРН 18 - здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 - застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 - дотримуватись етичного кодексу лікаря, що забезпечує сформованість фахівця з належними особистими якостями

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі, ділові ігри),
- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),

- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
  - лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі, ділові ігри).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 45	Спеціальність: 228 «Педіатрія» (шифр і назва) Спеціалізація:	Рік підготовки (курс):	
		4-й	-й
		Семестр	
		7, 8 -й	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи студента - 25	Освітній ступінь: магістр ОПП «Педіатрія»	Лекції	
		0 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		25 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Не передбачено навчальним планом

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Поняття «хвороби цивілізації». Історія формування на різних етапах розвитку та становлення людства. Цукровий діабет не першого типу. Тактика ведення пацієнтів, ускладнення, профілактика.	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
2	Ожиріння у дітей. Форми ожиріння у дітей та їх діагностика, лікування та профілактика. Метаболічний синдром у дітей: поняття, критерії діагностики та наслідки.	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль

			ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація	
3	Гіперліпідемії у дитячому віці. Основні форми, діагностика, методи корекції, профілактика.	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
4	Алергічна патологія респіраторної системи у дітей. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, тактика ведення пацієнтів.	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; контроль виконання самостійної роботи;

			дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація	оцінка поточної навчальної діяльності
5	Синдром раптової серцевої смерті, життєзагрозливі аритмії у дітей. Фактори ризику, діагностика, лікування та профілактика. Залік	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
	Всього годин	20		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Артеріальна гіпертензія у дітей як одна з проблем «хвороб цивілізації». Сучасні підходи до діагностики та лікування.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних,

				встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
2	Особливості спостереження дітей з вродженою патологією серцево-судинної системи на засадах доказової медицини.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
3	Сучасні підходи до організації харчування дітей різних вікових груп. Профілактика ожиріння у дітей.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
4	Сучасні підходи до організації фізичної активності дітей різних вікових груп.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
5	Хронічний стрес у дітей. Причини, методи оцінки,	5	- електронно-інформаційний (презентації,	-самоконтроль, -використання набутих

	методи корекції, профілактика.		відео- матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
	Всього годин	25		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі наказу ХНМУ від 21.08.2021 № 181 «Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті»

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД)

контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Для дисципліни, вивчення якої завершується у поточному семестрі та формою її контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Залік для дисциплін - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД (табл.2) та перевірку засвоєння всіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність

у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.3-4,31	172	3.6-3,61	144
4.97-4,99	199	4,27-4,29	171	3.57-3,59	143
4.95-4,96	198	4.24-4,26	170	3.55-3,56	142
4.92-4,94	197	4.22-4,23	169	3.52-3,54	141
4.9-4,91	196	4.19-4,21	168	3.5-3,51	140
4.87-4,89	195	4.17-4,18	167	3.47-3,49	139
4.85-4,86	194	4.14-4,16	166	3.45-3,46	138
4.82-4,84	193	4.12-4,13	165	3.42-3,44	137
4.8-4,81	192	4.09-4,11	164	3.4-3,41	136
4.77-4,79	191	4.07-4,08	163	3.37-3,39	135
4.75-4,76	190	4.04-4,06	162	3.35-3,36	134
4.72-4,74	189	4.02-4,03	161	3.32-3,34	133
4.7-4,71	188	3.99-4,01	160	3.3-3,31	132
4.67-4,69	187	3.97-3,98	159	3.27-3,29	131
4.65-4,66	186	3.94-3,96	158	3.25-3,26	130
4.62-4,64	185	3.92-3,93	157	3.22-3,24	129
4.6-4,61	184	3.89-3,91	156	3.2-3,21	128
4.57-4,59	183	3.87-3,88	155	3.17-3,19	127
4.54-4,56	182	3.84-3,86	154	3.15-3,16	126
4.52-4,53	181	3.82-3,83	153	3.12-3,14	125
4.5-4,51	180	3.79-3,81	152	3.1-3,11	124
4.47-4,49	179	3.77-3,78	151	3.07-3,09	123
4.45-4,46	178	3.74-3,76	150	3.05-3,06	122
4.42-4,44	177	3.72-3,73	149	3.02-3,04	121
4.4-4,41	176	3.7-3,71	148	3-3,01	120
4.37-4,39	175	3.67-3,69	147	Менше 3	Недостатньо
4.35-4,36	174	3.65-3,66	146		
4.32-4,34	173	3.62-3,64	145		

3.2. Питання до заліку та іспиту:

1. Сутність поняття «хвороби цивілізації». Історія формування на різних етапах розвитку та становлення людства.
2. Цукровий діабет не першого типу. Розповсюдженість цукрового діабету не першого типу в світі.
3. Особливості перебігу цукрового діабету у дитячому віці.
4. Варіанти типів цукрового діабету не першого типу.
5. План обстеження дитини та стратегії менеджменту. Тактика ведення пацієнтів, можливі ускладнення, профілактика.
6. Фактори ризику розвитку ожиріння у дітей.
7. Форми ожиріння у дітей.

8. Критерії діагностики надлишкової ваги та ожиріння у дітей різного віку.
9. Методи лікування. Прогноз.
10. Профілактика надлишкової ваги та ожиріння у дітей.
11. Поняття «метаболічний синдром».
12. Критерії діагностики метаболічного синдрому у дітей. Потенційні наслідки.
13. Поняття про кардіовакулярний ризик, фактори ризику.
14. Ведення дітей з метаболічним синдромом.
15. Етіологія, патогенетичний механізм формування гіперліпідемій у дитячому віці.
16. Дисліпідемія з точки зору формування потенційного кардіоваскулярного ризику у дорослому віці.
17. Класифікація гіперліпідемій.
18. Діагностика, методи лікування дисліпідемій у дитячому віці, прогноз.
19. Етіологія та патогенез алергічної патології респіраторної системи у дітей.
20. Респіраторний алергоз, бронхіальна астма. Диференційний діагноз.
21. Респіраторний алергоз, бронхіальна астма. Потенційні фактори ризику. Тактика ведення пацієнтів різних вікових груп. Прогноз, профілактика.
22. Синдром раптової серцевої смерті та життєзагрозливі аритмії у дітей як складові хвороб цивілізації. Етіологія, фактори ризику, діагностика, тактика ведення хворих, прогноз та профілактика.
23. Синкопальні стани. Етіологія, складання плану обстеження. Диференційна діагностика в рамках мультидисциплінарної команди. Принципи менеджменту.

3.3. Контрольні питання:

1. Причини артеріальної гіпертензії у дітей.
2. Діагностика та диференційна діагностика артеріальної гіпертензії у дітей.
3. Тактика ведення та лікування дітей з підвищеним артеріальним тиском.
4. Особливості ранньої діагностики вродженої патології серцево-судинної системи у дітей.
5. Принципи спостереження за дітьми вродженою патологією серцево-судинної системи.
6. Організації харчування дітей різних вікових груп.
7. Профілактика ожиріння у дітей. Сучасний підхід.
8. Варіанти фізичної активності дітей різних вікових груп.
9. Хронічний стрес у дітей. Причини, методи оцінки.
10. Методи корекції, профілактика хронічного стресу у дітей.

3.4. Індивідуальні завдання здобувача освіти - з дисципліни (далі - ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни або її частини, при проведенні «заліку», «диференційованого заліку» або «іспиту».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Таблиця 4

Таблиця нарахування ІЗЗ

П/н	Кількість балів	Вид діяльності
1	1-3	Студентський науковий гурток
2	4-7	Студенти наукового гуртка кафедр, які брали участь у вітчизняних студентських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах.
3	8-10	Студенти наукового гуртка кафедр, які брали участь в зарубіжних студентських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах.

3.6. Правила оскарження оцінки

Процедура оскарження оцінки проводиться відповідно до наказу № 150 від 24.06.2021 р. про затвердження нової редакції «Положення про порядок відрахування, поновлення і переведення осіб», а також затверджено наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252 «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету».

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію

проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями (Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc)

Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:
  - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
  - пити безалкогольні напої;
  - фотографувати слайди презентацій;
  - брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
  - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
  - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
  - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
  - грати в азартні ігри;
  - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
  - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра Педіатрії №1 та неонатології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Детальніша інформація за посиланням: Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи педіатрії за Нельсоном у 2-х томах (8-е видання) / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман. – 2019. - 378 с.
2. Підручник Педіатрія для студ. Вищих мед. Навч. Закладів IV рівня акредитації за ред. проф. О.В. Тяжкої. – Видання 4-те, допрацьоване і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 1132.

Допоміжна

1. Т.В.Чайченко. Современные подходы к организации питания и физической активности детей с нормальной и избыточной массой тела/ Учебное пособие. – Харків: ХНМУ, 2016. – 100 с.
2. Practical endocrinology and Diabetes. J.E.Raine, M.D.C.Donaldsson, J.W.Gregory, M.O.Savage, R.L.Hintz. Blackwell Publishing, 2nd edition, 2002. – 219 P.
3. Paediatric endocrinology and diabetes. G. Butler and J.Kirk. Oxford University Press, 2011. – 407 P.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

---

2. Інтернет ресурси:

<https://www.openpediatrics.org/>

<https://www.aap.org/>

<https://www.cdc.gov/>

<http://www.medscape.com>

<http://www.cochranelibrary.com>

8. ІНШЕ

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін

понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-poglyyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами

ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx